

Opdrachtgever is verplicht veiligheid te regelen

De Stichting Veilig Dak Breda organiseerde onlangs een aantal seminars 'Veilig werken op daken'. De focus lag hierbij op de risico inventarisatie en aansprakelijkheden. De seminar was vooral bedoeld voor gebouweigenaars en architecten en uit het hoge aantal bezoekers bleek dat onder deze beroepsgroepen nog veel vragen over veilig werken op hoogte bestaan.

Arco Engelen (HumanNova) en Con van Meer (voorzitter Stichting Veilig Dak Breda)

De afgelopen jaren heeft de veiligheidsbranche een vlucht genomen en in november 2002 is in Alkmaar de Stichting Veilig Dak opgericht met als doel op objectieve basis te beoordelen of een dak veilig is of niet. Inmiddels heeft de stichting in Nederland 16 vast aangestelde fulltime medewerkers zoals gecertificeerde veiligheidskundigen, werktuigbouwkundigen, bouwkundigen, CAD specialisten etc. en werkt zij als onafhankelijke organisatie met opdrachtgevers door heel Nederland. Medio september verhuist de stichting naar Rijen en zal de naam worden veranderd in Stichting Veilig Dak Nederland.

Geen winstoogmerk

"Voordat ik bij deze stichting aan het werk ging, was ik eigenlijk van plan om mensen te gaan helpen in Afrika nadat ik mijn bedrijf had verkocht," vertelt Van Meer. "Maar ik heb uiteindelijk besloten me in eigen land in te zetten voor het welzijn van de

mens. Ik kwam in contact met de toenmalige Stichting Veilig Dak en kwam met hen overeen in Breda een aparte afdeling te openen waarbij het programma van aanbod werd vergroot met advies en begeleiding. Begeleiding voornamelijk bij de aanbesteding van het aanbrengen van de valbeveiliging. Hier is juist in Nederland veel vraag naar i.v.m. onbekendheid bij gebouweigenaren. Sinds het faillissement van de Alkmaarse afdeling is Stichting Veilig Dak Breda de enige organisatie die deze naam met het bijbehorende keurmerk mag voeren. Voor 2010 staat uitbreiding in België op het programma."

"Voorop staat dat de stichting de veiligheid op het dak verbetert," benadrukt Van Meer. "Onze activiteiten zijn met name gericht op het voorkomen van (ernstige) ongevallen zoals zwaar gewond of met dodelijke afloop bij valongelukken bij het werken op hoogte. Hiervoor is het noodzakelijk dat de stichting onafhankelijk en zonder winstoogmerk opereert. Onze inventarisaties worden uitgevoerd door mensen die een diploma middelbaar veiligheidskundige hebben, en aantoonbare ervaring. Alle inventarisaties worden goedgekeurd door een hogere veiligheidskundige. In de inventarisaties wordt geen voorkeur uitgesproken voor bepaalde producten. En na het aanbrengen van de voorzieningen voert de stichting een keurmerk audit uit om vast te stellen of de voorzieningen daadwerkelijk conform de inventarisatieresultaten en technische eisen zijn uitgevoerd. Is dit het geval, dan wordt het keurmerk veilig dak afgegeven."

Om de kwaliteit van werken te waarborgen, is de stichting een samenwerkingsverband aangegaan met specialist in arbo risicomanagement HumanNova uit Tilburg. Dit bedrijf levert opleidingen en trainingen op het gebied van arbeidsrisico's en arbomanagement en vult zodoende de activiteiten van de Stichting Veilig Dak verder aan. Om de samenwerking te presenteren werd in de eerste helft van 2009 een drietal seminars voor gebouweigenaars en architecten georganiseerd. Na een korte inleiding over de stichting en de samenwerking tussen de twee organisaties ging Arco Engelen van HumanNova nader in op de Arbowet en hoe hierin de praktijk mee om te gaan. De nadruk van zijn betoog lag op de organisatie van het Arbo- en risicomanagement.

Verplichting opdrachtgever

Engelen benadrukte dat de bouw bekend staat als een bedrijfstak met een hoog ongevallenpercentage en dat vallen van hoogte oorzaak nummer 1 is. De Arbowet verplicht iedere werkgever een inventarisatie te maken van alle risico's die horen bij

de werkzaamheden van zijn bedrijf en deze risico's te evalueren. Dit moet leiden tot een Plan van Aanpak, waar een Dak Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) onder valt. Het maken van een RI&E is een goed begin om te komen tot een V&G-plan.

Vervolgens ging Engelen in op de Europese en de nationale regelgeving, en hoe die zich tot elkaar verhouden. Uit de Europese richtlijnen (artikel 137) vloeit de Nederlandse Arbeidsomstandighedenwet (deze bevat algemene arboregels), het Arbobesluit (deze bepaalt het doel en de middelen om te kunnen voldoen aan de Arbeidsomstandighedenwet) en de specifiekere Arboregeling. Deze wetgeving is bindend. Niet-bindend zijn de Beleidsregels, de NEN-ISO-normen en de Internationale normen, waar de Ai-bladen uit voortvloeien. Men mag van deze bepalingen afwijken, indien kan worden aangetoond dat men minimaal een gelijkwaardige effect heeft bereikt.

“Het minimaliseren van de risico's is niet alleen een verantwoordelijkheid van degenen die belast zijn met de uitvoering van de werkzaamheden,” hield Engelen zijn toehoorders voor. “De risico's dienen al te worden ingeschat bij het ontwerp van het gebouw en de voorbereiding van de bouwfase. Volgens het Arbobesluit zijn opdrachtgevers en eigenaren van gebouwen verplicht te zorgen dat bouwen, reinigen, inspectie en onderhoud zowel in de uitvoeringsfase als in de gebruikersfase veilig en gezond kan worden uitgevoerd. Dit kunnen zij doen op basis van de arbeidshygiënische strategie.”

Risicomangement

Risico kun je definiëren als de mogelijkheid dat in een gegeven periode en situatie iets afwijkt van de verwachting. Een ongeval vindt altijd plaats als gevolg van een complex van factoren. Uit een analyse van de plaatsgevonden valongelukken blijkt dat zo'n 80% van de ongevallen het gevolg zijn van menselijke oorzaken. De werknemer is bijvoorbeeld onvoldoende

geconcentreerd, onvoldoende op de hoogte, ongemotiveerd, onvoldoende opgeleid, etc. Andere oorzaken zijn bijvoorbeeld verouderd materieel of materiaal, een onveilige werkomgeving, het weer, etc. Om deze factoren te minimaliseren zijn diverse certificaten en arbomanagementsystemen werkzaam op zowel strategisch als uitvoeringsniveau, zoals VCA, OHSAS en NPR.

Engelen ging met name in op OHSAS 18001, waarbij de continue verbetering van de organisatie voorop staat. De doelen en processen moeten worden gepland en geïmplementeerd, deze processen en de uitvoering dient te worden geborgd en vervolgens dient men de processen en hun resultaten te monitoren en te toetsen t.o.v. beleid, doelen, eisen, etc. Naar aanleiding hiervan kan actie worden ondernomen om het proces verder te verbeteren. In dit proces kunnen de samenwerkende organisaties Stichting Veilig Dak Breda en HumanNova een rol spelen bij het opstellen en implementeren van een Dak RI&E en de ondersteuning van het arbo risicomangement. ■